

**Załącznik
do Uchwały Nr XXI/245/16
Rady Miejskiej w Pabianicach
z dnia 14 stycznia 2016 r.**

**Program Wspierania Rodziny
dla Miasta Pabianic
na lata 2016-2018**

Spis treści

I. Wstęp.....	2
II. Podstawy prawne.....	3
III. Adresaci.....	3
IV. Diagnoza.....	4
V. Analiza SWOT.....	14
VI. Cele Programu.....	16
VII. Realizatorzy i partnerzy Programu.....	28
VIII. Koordynator.....	28
IX. Okres realizacji Programu.....	28
X. Finansowanie.....	29
XI. Monitoring i ewaluacja Programu.....	29
XII. Spis tabel.....	30

I. Wstęp

Rodzina w ujęciu socjologicznym jest najważniejszą i podstawową grupą społeczną, na której opiera się całe społeczeństwo. W niej przebiega proces socjalizacji, który ma zasadniczy wpływ na funkcjonowanie człowieka w społeczeństwie oraz kształtowanie jego tożsamości i postaw. Prawidłowo funkcjonująca rodzina daje jej członkom poczucie bezpieczeństwa i wzmacnia ich rozwój osobisty. Rodzina jako pierwsze i podstawowe środowisko wychowawcze bezpośrednio oddziałuje na osobowość dziecka przekazując mu swój system wartości, tradycje, poglądy, a co za tym idzie ukierunkowuje na całe życie. Zaburzone więzi rodzinne wpływają destrukcyjnie na funkcjonowanie człowieka, stanowią podstawowe źródło jego deficytów.

Współczesna rodzina ulega zmianie. Coraz więcej osób wybiera życie w związku nieformalnym, są rodziny niepełne, a także zrekonstruowane. Z uwagi na zmiany struktury rodziny zmieniają się wartości przekazywane dzieciom.

Problemy z jakimi muszą zmierzyć się współczesne rodziny to: ubóstwo, bezrobocie, ale również uzależnienia (alkoholizm, od narkomani do środków zastępczych – dopalaczy), przestępczość, przemoc. To wszystko wpływa na funkcjonowanie rodziny i wiąże się z niewydolnością opiekuńczo – wychowawczą. Wszelkie działania podejmowane na rzecz dobra dziecka i jego rodziny powinny być ze sobą spójne i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości.

Program Wspierania Rodziny dla Miasta Pabianic na lata 2016-2018, zwany dalej „Programem” jest elementem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Pabianic na lata 2014-2020 stanowiącym jednocześnie realizację zapisu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Głównym założeniem Programu jest ograniczenie występowania negatywnych zjawisk będących skutkiem nieporadności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, rozwój działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów, wzrost świadomości związanej z tą tematyką, przeciwdziałanie powstawaniu i usuwanie następstw oraz doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w realizację Programu.

Program jest przygotowywany w oparciu o ww. ustawę a doświadczenie zdobyte podczas realizacji poprzedniej edycji Programu, pozwoli na efektywniejszą jego realizację.

II. Podstawy prawne

Zadania realizowane w ramach Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.),
3. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 332 z późn. zm.),
4. ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
5. ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1286),
6. ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 r. nr 179, poz. 1485 z późn. zm.).

Program skorelowany jest z:

1. Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Pabianic,
2. Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Pabianic,
3. Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Pabianic,
4. Programem Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianic.

III. Adresaci

Program skierowany jest do rodzin mieszkających na terenie miasta Pabianic, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin przeżywających trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej. To rodziny, w których jeszcze są dzieci, ale również rodziny z których dzieci zostały już umieszczone w pieczy zastępczej. Dla celów Programu przyjęto definicję rodziny zgodnie z art. 6 pkt 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej – *„rodzina to osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”*.

IV. Diagnoza

Miasto Pabianice położone jest w centrum województwa łódzkiego. Jego powierzchnia stanowi 33 km² i liczy 65.339 mieszkańców (dane uzyskane z Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Pabianicach na dzień 30.12.2015 r.).

1. Demografia

Miasto Pabianice, według danych GUS, w roku 2014 zamieszkiwało 67207 mieszkańców, w tym 36316 kobiet i 30891 mężczyzn. Zarówno liczba kobiet jak i mężczyzn utrzymywała tendencję spadkową do lat ubiegłych.

Na przełomie ostatnich trzech lat liczba mieszkańców Pabianic spadła o 1,7% .

Tabela 1. Liczba mieszkańców Pabianic z podziałem na płeć.

rok	Liczba mieszkańców		
	2012	2013	2014
mężczyźni	31439	31139	30891
kobiety	36882	36549	36316
ogółem	68321	67688	67207

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS Bank Danych Lokalnych

W mieście Pabianice obserwujemy niekorzystne zmiany świadczące o starzeniu się społeczeństwa. Zmienia się ich struktura wiekowa – od 2012 liczba dzieci i młodzieży w wieku do 19 roku życia minimalnie spadła (0,4%), natomiast liczba osób w wieku powyżej 65 roku życia wzrosła o 1,3 %, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Liczba mieszkańców Pabianic z podziałem na wiek.

Wiek	Liczba mieszkańców		
	2012	2013	2014
0-2	1838	1799	1732
3-6	2477	2463	2451
7-12	3064	3069	3183
13-15	1698	1641	1609
16-19	2718	2568	2373
20-24	3932	3820	3706
25-34	10795	10369	10006
35-44	9802	10024	10253
45-54	8828	8407	8189
55-64	10855	10834	10704
65 i więcej	12314	12694	13001

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS Bank Danych Lokalnych

W Pabianicach w 2014 roku dzieci i młodzieży w wieku od 0 do 19 roku życia było 11348, co stanowiło 16,9% ogółu mieszkańców, w 2013 było 11540 – 17,1 %, a w 2012 było 11795, czyli 17,3% ogółu mieszkańców.

Wśród mieszkańców Pabianic w 2014 roku liczba osób w wieku 65 lat i więcej wyniosła 13001, co stanowiło 19,3 % ogółu ludności, zaś w 2013 wyniosła 12694 – 18,8 %, a w roku 2012 wyniosła 12314 – 18% ogółu mieszkańców.

2. Infrastruktura mieszkaniowa

Liczba lokali pozostających w zasobach miasta zmniejszyła się na przełomie lat 2012-2014. W 2014 r. na terenie miasta Pabianic liczba mieszkań komunalnych wyniosła 4073, zaś liczba złożonych wniosków na mieszkania z zasobów miasta wyniosła 84. Inaczej sytuacja wygląda z lokalami socjalnymi, gdyż w odniesieniu do roku 2013 zarówno liczba mieszkań socjalnych nieznacznie zmalała z 54 do 52, jak również liczba wniosków na mieszkania socjalne z 234 do 226.

Tabela 3. Sytuacja mieszkaniowa w Pabianicach.

	2012	2013	2014
Liczba mieszkań komunalnych	4125	4104	4073
Liczba wniosków złożonych o mieszkania z zasobów gminy	78	72	84
Liczba mieszkań socjalnych	51	54	52
Liczba oczekujących na mieszkania socjalne	243	234	226
Liczba wniosków o eksmisję bez wskazania lokalu socjalnego	168	169	177

Źródło: Opracowania własne na podstawie danych z „Oceny zasobów pomocy społecznej”.

3. Bezrobocie

W celu przedstawienia stanu bezrobocia w Pabianicach analizą objęto miesiąc wrzesień w latach 2013-2015.

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Pabianicach wynika, że na koniec września 2015 r. na terenie miasta Pabianic zarejestrowanych było 3156 osób bezrobotnych, w tym 1474 kobiet, które stanowiły 46,7 % ogółu zarejestrowanych. W porównaniu do poprzedniego roku liczba osób zarejestrowanych była niższa o 686, natomiast w porównaniu do analogicznego miesiąca w 2013 r. liczba zarejestrowanych była niższa o 1398. Na przełomie lat 2013-2015 liczba bezrobotnych, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, wykazuje tendencję spadkową.

Liczbę bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Liczba osób bezrobotnych w Pabianicach.

	Liczba bezrobotnych		
	2013	2014	2015
Bezrobotni ogółem	4554	3842	3156
w tym kobiety	2187	1816	1474
Długotrwale bezrobotni	2604	2309	1703
Samotni wychowujący dziecko do 18 r. ż.	432	369	-
Posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 r.ż.	-	-	363
Posiadające jedno dziecko z niepełnosprawnością do 18 r.ż.	-	-	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Pabianicach (www.puppabianice.pl) z dnia 15.10.2015 r.

W 2013 r. aż 57,1 % osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy było długotrwale bezrobotnych (tzn. zarejestrowanych dłużej niż 12 miesięcy). Wśród bezrobotnych wyodrębniono grupę osób samotnie wychowujących dziecko, stanowiącą 9,5 % ogółu bezrobotnych.

W analogicznym miesiącu w 2014 r. liczba osób długotrwale bezrobotnych wzrosła do 60,1%, natomiast samotnie wychowujących dziecko – 10,3%.

We wrześniu 2015 r. spadła liczba osób długotrwale bezrobotnych, stanowili oni 54% badanej populacji. W 2015 roku w statystykach Powiatowego Urzędu Pracy pojawiły się dwie nowe kategorie bezrobotnych: osoby wychowujące 1 dziecko do 6 roku życia, które stanowiły 11,5% bezrobotnych oraz posiadające jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia – 0,41%.

4. Edukacja

Zgodnie z art. 2 ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, opieka ta może być organizowana w formie żłobka lub klubu dziecięcego, jak również przez dziennego opiekuna oraz nianię.

W 2014 r. na terenie miasta Pabianic funkcjonowały 4 żłobki zapewniające opiekę dla 247 dzieci.

Tabela 5. Liczba dzieci uczęszczających do żłobków w Pabianicach.

	2012	2013	2014
Liczba żłobków (żłobki, kluby dziecięce, oddziały żłobkowe w przedszkolach)	4	4	4
Liczba miejsc w żłobkach (żłobki, kluby dziecięce, oddziały żłobkowe w przedszkolach)	182	182	247
Liczba dzieci którym nie przyznano miejsca w żłobku (żłobek, klub dziecięcy, oddziały żłobkowe w przedszkolach)	8	0	0

Źródło: Opracowania własne na podstawie danych z Oceny zasobów pomocy społecznej.

Ważnym instrumentem polityki edukacyjnej i integracyjnej oraz wyrównywania szans rozwojowych jest edukacja przedszkolna. Dla dzieci, których rozwój przebiega nieharmonijnie lub z opóźnieniem, wychowanie przedszkolne jest szansą na wczesne wspieranie rozwoju w sferze poznawczej, funkcjonalnej i społecznej. W Pabianicach funkcjonuje 12 placówek przedszkolnych, w tym dwa przedszkola z grupami integracyjnymi i jedno z oddziałem specjalnym. Wychowaniem przedszkolnym w 2015 r. objęto 1675 dzieci.

W analizowanych latach 2013-2015 można zauważyć malejącą liczbę dzieci rozpoczynających edukację przedszkolną, wynikającą między innymi ze zmian ustawowych – wprowadzenia obowiązku szkolnego dla sześciolatków.

Tabela 6. Liczba dzieci przyjętych do przedszkoli w Pabianicach (stan na dzień 1 września danego roku).

Przedszkole	Liczba przedszkolaków		
	2013	2014	2015
Nr 2	136	117	104
Nr 3	104	100	100
Nr 4	299	284	293
Nr 5	108	98	100
Nr 6	106	99	101
Nr 8	75	72	71
Nr 11 z gr. integracyjnymi	204	195	191
Nr 12	103	100	100
Nr 13	276	268	251
Nr 14	123	123	120
Nr 15	103	102	97
Nr 16 z gr. integracyjnymi	157	163	147
ogółem	1794	1721	1675

Źródło: Opracowania własne na podstawie danych o pabianickich szkołach podstawowych i gimnazjach (<http://www.um.pabianice.pl/contents/149>) z dnia 23.10.2015 r.

Edukacja szkolna w Pabianicach realizowana jest w 8 szkołach podstawowych i 3 gimnazjach. Liczba uczniów realizujących obowiązek szkolny na poziomie podstawowym wykazuje tendencje wzrostową, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Liczba uczniów w szkołach podstawowych w Pabianicach (stan na dzień 1 września danego roku).

Szkoła podstawowa	Liczba uczniów		
	2013	2014	2015
Nr 1	247	276	301
Nr 3	764	893	997
Nr 5	291	346	371
Nr 8	210	219	222
Nr 9	261	254	258
Nr 13	329	347	385
Nr 14	436	453	482
Nr 17	395	435	450
ogółem	2933	3223	3466

Źródło: Opracowania własne na podstawie danych o pabianickich szkołach podstawowych i gimnazjach (<http://www.um.pabianice.pl/contents/149>) z dnia 23.10.2015 r.

Tendencja wzrostowa liczby uczniów w szkołach podstawowych może wynikać między innymi ze zmian ustawowych – wprowadzenia obowiązku szkolnego dla sześciolatków. Zniesienie obowiązku szkolnego sześciolatków w najbliższych latach, może prowadzić zaś do wzrostu populacji dzieci w wieku przedszkolnym i malejącej populacji dzieci w wieku szkolnym.

Liczba gimnazjalistów, realizujących obowiązek szkolny w placówkach publicznych, wykazuje tendencję malejącą co przedstawia poniżej tabela.

Tabela 8. Liczba uczniów w gimnazjach w Pabianicach (stan na dzień 1 września danego roku).

Gimnazjum	Liczba uczniów		
	2013	2014	2015
Nr 1	417	425	397
Nr 2	231	214	208
Nr 3	610	530	497
ogółem	1258	1169	1102

Źródło: Opracowania własne na podstawie danych o pabianickich szkołach podstawowych i gimnazjach (<http://www.um.pabianice.pl/contents/149>) z dnia 23.10.2015 r.

Podstawową formą wsparcia w kryzysach szkolnych, rówieśniczych i osobistych dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych są świetlice środowiskowe. W Pabianicach funkcjonuje 5 świetlic szkolnych oraz 1 placówka wsparcia dziennego prowadzona w ramach Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach. W świetlicach dzieci otoczone są opieką wychowawców w godzinach popołudniowych, mają zapewniony gorący posiłek oraz warunki do nauki, zabawy i twórczego spędzania wolnego czasu.

5. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Tabela 9. Struktura rodzin objętych pomocą społeczną przez Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach

Wyszczególnienie	Liczba rodzin		
	2013	2014	2015*
o liczbie osób w rodzinie:			
1	1048	998	855
2	403	406	308
3	322	285	220
4	233	203	147
5	91	87	77
6 i więcej	35	28	25
ogółem	2132	2007	1632

Źródło: Opracowania własne na podstawie danych ze sprawozdania MPiPS-03, *2015 stan na I półrocze.

Tabela 10. Struktura rodzin z dziećmi objętych pomocą przez Miejskie Centrum Pomocy Społecznej

	Liczba rodzin		
	2013	2014	2015*
Liczba dzieci w rodzinie:			
1	357	346	269
2	255	222	171
3	90	74	66
4	19	18	18
5	2	3	4
6	3	3	1
7 i więcej	0	0	1
ogółem	726	666	530

Źródło: Opracowania własne na podstawie danych ze sprawozdania MPiPS-03, * 2015 stan na I półrocze.

W 2013 roku wsparciem Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach objętych było 2132 rodzin, z czego 726 stanowiły rodziny z dziećmi do 18 roku życia.

W 2014 roku wsparciem objętych było 2007 rodzin, z czego 666 to rodziny z dziećmi do 18 roku życia.

W pierwszym półroczu 2015 roku wsparciem objętych było 1632 rodzin, z czego 530 to rodziny z dziećmi do 18 roku życia.

Najczęstsze przyczyny przyznawania pomocy to: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela 11. Liczba rodzin korzystających z pomocy z uwzględnieniem przyczyny udzielenia pomocy.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		
	2013	2014	2015*
Ubóstwo	966	932	770
Bezrobocie	1150	1012	776
Niepełnosprawność	607	602	519
Długotrwała lub ciężka choroba	913	872	739
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	561	475	374
Sieroctwo	5	3	2
Bezdomność	55	74	74
Potrzeba ochrony macierzyństwa	109	98	86
w tym:			
wielodzietność	32	25	26

Zródło: Opracowania własne na podstawie danych o sytuacji demograficznej i społecznej w Pabianicach ze sprawozdania MPiPS-03, * 2015 stan na I półroczu.

Z powyższej tabeli wynika, że nastąpił niewielki spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej ze względu na ubóstwo.

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w 2014 roku zmniejszyła się o 3,5 % w stosunku do roku 2013.

Problem niepełnosprawności to trzeci najczęstszy powód przyznawania pomocy i wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej. Na przełomie dwóch lat można zauważyć niewielki spadek liczby rodzin korzystających z pomocy z uwagi na niepełnosprawność.

Liczba rodzin objętych pomocą i wsparciem z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2013 i 2014 była na porównywalnym poziomie.

Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z tytułu bezradności opiekuńczo-wychowawczej wyniosła w 2014 roku – 475 i jest o 2.34% mniejsza w stosunku do roku 2013.

5.1. Asystenci rodziny

Asystent rodziny współpracuje z rodziną wymagającą wsparcia w zakresie kształtowania i rozwijania funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Pomoc ta uwzględnia zarówno potrzeby rodzin jak i gotowość do realnego współdziałania. Indywidualna pomoc służy przede wszystkim rozwiązywaniu konkretnych problemów podopiecznego, wzbudzaniu w nim wiary we własne możliwości oraz motywowanie go do podejmowania działań w celu poprawy swojej sytuacji życiowej.

W Miejskim Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach w I półroczu 2015 roku odnotowano wzrost zatrudnienia asystentów rodziny (2014 – 7; 2015 – 9), którzy wspierają coraz większą liczbę rodzin (2014 – 62; 2015 – 79).

Tabela 12. Asystenci rodziny w Pabianicach (II półrocze 2014 i I półrocze 2015).

Asystenci rodziny	2014	2015
Liczba asystentów zatrudnionych przez Miejskie Centrum Pomocy Społecznej	7	9
Liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny, w tym:	62	79
- do 3 m-cy	5	9
- powyżej 3 do 12 m-cy	47	14
- powyżej 1 roku	10	53
- zobowiązanych przez sąd	18	21
Przeciętny czas pracy z rodziną (m-ce)	10	16
Liczba dzieci w tych rodzinach	123	152

Źródło: Dane opracowane z materiałów własnych Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach

Wzrost zatrudnienia asystentów rodziny był możliwy z uwagi na realizację projektu „Drogowskaz - PRZEMIANA” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Ponadto Miejskie Centrum Pomocy Społecznej corocznie (od 2012 roku) przystępuje do „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”, ogłaszanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, pozyskując w ten sposób środki na pokrycie części wydatków na wynagrodzenia asystentów rodziny.

5.2. Rodziny wspierające

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje również możliwość pomocy rodzinie w formie ustanowienia rodziny wspierającej. Zgodnie z art. 29 ww. ustawy rodziny wspierające mają za zadanie wspomagać rodziny przeżywające trudności w opiece i wychowywaniu dzieci. Ich zadaniem jest pomoc w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowanie i wypełnianie podstawowych ról społecznych. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Rodzina wspierająca powinna się wykazać odpowiednim zasobem umiejętności i pozytywnego doświadczenia życiowego. Swoją funkcję pełni we współpracy z asystentem rodziny. Rodzinę wspierającą ustanawia Prezydent Miasta Pabianic, który po uzyskaniu pozytywnej opinii dyrektora Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej zawiera umowę z rodziną wspierającą. Umowa określa zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy.

W Pabianicach obecnie nie ma rodzin pełniących funkcję wspierającą. Do MCPS zgłosiły się tylko dwie rodziny chcące pełnić rolę rodziny wspierającej, jednak nie spełniały wymogów formalnych określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Pracownicy socjalni promują funkcję rodziny wspierającej w rozmowach z rodzinami udzielającymi nieformalnego wsparcia rodzinom dysfunkcyjnym, aczkolwiek żadna z nich nie chciała pomagać w sposób sformalizowany.

5.2. Placówki wsparcia dziennego

Placówki wsparcia dziennego stanowią jedną z form wspierania rodziny, mającą na celu udzielenie pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Placówki te zaspakajają podstawowe potrzeby bytowe, rozwojowe, emocjonalne i społeczne dziecka. Propagują właściwe postawy i wartości, których niejednokrotnie brak w rodzinie biologicznej dziecka oraz starają się zapobiegać powielaniu negatywnych wzorców międzypokoleniowych.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej placówki wsparcia dziennego prowadzone są w formie:

- opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewniającej dziecku opiekę, wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- specjalistycznej, w szczególności organizują zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne,
- pracy podwórkowej, realizują działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

Jedna placówka może jednocześnie realizować funkcje dwóch lub trzech form wsparcia dziennego.

W połowie października 2015 r. ministerstwo pracy zakończyło prace nad rozporządzeniem dotyczącym placówek wsparcia dziennego. Nowy akt prawny określa warunki, jakie muszą spełniać lokale, w których prowadzone są świetlice socjoterapeutyczne, ogniska i kluby dla dzieci.

Na terenie Miasta Pabianic realizacja zadań placówek wsparcia dziennego prowadzona jest przez:

- świetlice w szkołach,
- Ośrodek Edukacji Uzupelniającej przy OPiIS,
- organizacje pozarządowe,
- związki wyznaniowe,
- grupy socjoterapeutyczne działające na terenie szkół.

6. Piecza zastępcza

W rodzinach zastępczych aktualnie przebywa 35 dzieci z terenu Pabianic, a w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – 24 dzieci.

Tabela 13. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

	2013	2014	2015*
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	35	32	35
Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	21	31	24
ogółem	56	63	59

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta w Pabianicach, WSSiG, dane na 30.09.2015 r.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiedni wydatki na opiekę i wychowanie dziecka w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim roku pobytu w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed

umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiedni wydatki na opiekę i wychowanie dziecka w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim roku pobytu w pieczy zastępczej.

W ramach funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych Miasto Pabianice nie dysponuje placówką „Pogotowia Opiekuńczego”. Jest to placówka typu interwencyjnego, której celem jest doraźna opieka nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej do czasu jego powrotu do rodziny naturalnej lub umieszczenia w formie pieczy zastępczej. Do „Pogotowia Opiekuńczego” trafiają dzieci znajdujące na ulicy, uciekające z domów lub innych placówek opiekuńczo-wychowawczych, niepełnoletnie ofiary przemocy domowej, uczniowie nierealizujący obowiązku szkolnego. Placówka wychodzi naprzeciw rodzinom i szkołom mającym trudności wychowawcze i dydaktyczne z dziećmi.

V. Analiza SWOT

Przeprowadzona na potrzeby niniejszego programu analiza SWOT posłużyła do identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu wsparcia rodziny oraz szans i zagrożeń, jakie przed nimi stoją. Pozwoliła oszacować potencjał, jakim miasto dysponuje w tym obszarze oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom rodzin i dzieci mieszkających na jego terenie.

Analizę SWOT odnoszącą się do mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w rozwoju wspierania rodziny przez instytucje i ich otoczenie w mieście Pabianice przedstawia poniższa tabela:

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • wsparcie rodziny prowadzone przez asystentów rodziny, • dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, realizowanego przez jednostki publiczne i organizacje samorządowe, • rozwijający się system pieczy zastępczej, • wykwalifikowana i doświadczona kadra pomocy społecznej, • dostępność szkół podstawowych i gimnazjalnych w mieście, • zapewnienie dostępu do kształcenia	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększająca się liczba rodzin wymagających różnorodnego wsparcia, • mała świadomość społeczna w zakresie wspierania rodziny, • utrudniona procedura kierowania na leczenie odwykowe, • postawy roszczeniowe rodzin uzależnionych od pomocy społecznej, • niechęć mieszkańców do korzystania z poradnictwa specjalistycznego, • brak aktywności w zakresie organizowania grup

<p>integracyjnego w mieście,</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie poradnictwa w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, • podejmowanie działań w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, • funkcjonowanie w mieście Ośrodka Profilaktyki i Integracji Społecznej, • prowadzenie prac społecznie użytecznych w ramach działania Klubu Integracji Społecznej, • realizacja programów profilaktycznych, • pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na zatrudnianie asystentów, • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży. 	<p>samopomocowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • brak kandydatów na rodziny wspierające, • ograniczone środki finansowe na tworzenie placówek pomocowych, • niewystarczający dostęp rodzin do poradnictwa specjalistycznego, • brak w mieście ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci, • niewystarczający dostęp do placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży w w mieście, • ograniczony dostęp do wsparcia psychospołecznego i prawnego dla rodzin dotkniętych problemem uzależnień i przemocy, • niewystarczająca liczba mieszkań komunalnych w mieście, w tym socjalnych, • brak pogotowia opiekuńczego.
<p>SZANSE</p>	<p>ZAGROŻENIA</p>
<ul style="list-style-type: none"> • rozbudowa wsparcia dla rodzin poprzez współpracę z asystentem rodziny (wzrost liczby asystentów), • możliwość kontynuowania nauki w mieście na poziomie ponadgimnazjalnym, • rosnąca liczba wolontariuszy wśród dzieci i młodzieży, • zwiększająca się świadomość społeczna, w tym dzieci i młodzieży, rodziców i nauczycieli na temat problemów uzależnień i przemocy, • możliwość ograniczenia bezrobocia w mieście dzięki dostępowi do środków zewnętrznych (m.in. z Funduszy strukturalnych Unii Europejskiej), • funkcjonowanie w mieście organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży, • zwiększenie oferty pomocowej dla rodzin bezproblemowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • kryzys rodziny, • utrzymująca się liczba rodzin dysfunkcyjnych w mieście, • utrudnione warunki do prowadzenia efektywnej pracy socjalnej, • niewystarczający poziom koordynacji działań instytucji i organizacji wspierających rodziny, dzieci i młodzieży, • osłabienie funkcji opiekuńczej rodziny, • brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne • obniżenie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej, tzw. dopalacze • zwiększająca się liczba rodzin wymagających interwencji z powodu przemocy w rodzinie, • utrzymujący się poziom bezrobocia w mieście, • występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia, biedy, • ograniczone możliwości znalezienia

	<p>zatrudnienia na lokalnym rynku pracy,</p> <ul style="list-style-type: none"> • postępujące zjawisko ubożenia mieszkańców miasta, • starzenie się społeczeństwa.
--	---

VI. Cele Programu

Głównym celem Programu jest tworzenie warunków umożliwiających poprawę sytuacji rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez dalsze budowanie i doskonalenie zintegrowanego systemu wsparcia rodziny.

Cel 1. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.					
	Zadania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
1.1.	Analiza sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem: - objętych pomocą MCPS - spoza systemu pomocy społecznej.	2016-2018	MCPS SR KPP placówki oświatowe służba zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> Liczba rodzin korzystających z pomocy z uwzględnieniem przyczyn. Liczba rodzin spoza systemu pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinach poprzez wczesne reagowanie na pojawiające się trudności.
1.2.	Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia.	2016-2018	MCPS NGO	<ul style="list-style-type: none"> Liczba rodzin korzystających z pomocy. 	<ul style="list-style-type: none"> Podniesienie bezpieczeństwa bytowego rodzin. Poprawa funkcjonowania rodziny w sferze socjalno-bytowej (wsparcie materialne i niematerialne).
1.3.	Zapewnienie dzieciom i młodzieży posiłków w placówkach oświatowych.	2016-2018	MCPS	<ul style="list-style-type: none"> Liczba dzieci objętych dożywianiem. 	<ul style="list-style-type: none"> Zapewnienie ciepłego posiłku dziecku.
1.4.	Motywowanie członków rodzin do udziału w programach edukacyjnych.	2016-2018	MCPS OPiIS	<ul style="list-style-type: none"> Liczba i rodzaj programów edukacyjnych. Liczba uczestników. 	<ul style="list-style-type: none"> Nabycie wiedzy przez członków rodziny na temat przemocy i uzależnień. Poprawa zdolności wychowawczych rodziców. Wzmacnianie zdolności do pełnienia prawidłowych ról społecznych.

Program Wspierania Rodziny
dla Miasta Pabianic na lata 2016-2018

1.5.	Podejmowanie działań niwelujących zjawiska społecznie niepożądane (przemoc, uzależnienia).	2016-2018	MCPS ZI UM NGO MKRPA KPP SR	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba i rodzaj programów/projektów/kampanii. • Liczba odbiorców/uczestników. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost świadomości na temat negatywnych zjawisk społecznych. • Promowanie postaw społecznie pożądanых.
1.6.	Organizowanie poradnictwa specjalistycznego, terapii rodzinnej.	2016-2018	UM MCPS OPiIS PPP NGO	<ul style="list-style-type: none"> • Rodzaje udzielanych porad. • Liczba osób korzystających z porad. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie dostępności do oferty pomocowej dla rodziny poprzez zatrudnienie większej liczby specjalistów.
1.7.	Poprawa przepływu informacji oraz współpracy między instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz pomocy rodzinie.	2016-2018	MCPS PPP placówki oświatowe KPP służba zdrowia SR ZI NGO	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba spotkań. • Liczba zwołanych Zespołów Interdyscyplinarnych. • Liczba grup roboczych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa funkcjonowania systemu pomocy rodzinie poprzez ustalenie stałych kanałów informacyjnych. • Wymiana informacji mająca na celu wzmocnienie systemu wsparcia.
1.8.	Działania na rzecz aktywizacji zawodowej członków rodziny.	2016-2018	MCPS KIS PUP	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób uczestniczących w zajęciach aktywizujących, skierowanych przez pracownika socjalnego. • Liczba podpisanych kontraktów socjalnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zapobieganie wykluczeniu społecznemu poprzez powrót osób bezrobotnych na rynek pracy.
1.9.	Organizowanie wypoczynku	2016-2018	UM	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba uczestników. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyrównywanie szans rozwojowych

	letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży.		MCPS placówki oświatowe NGO kościół i związki wyznaniowe	• Liczba turnusów.	dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych. • Zwiększenie udziału dzieci w różnych formach spędzania czasu wolnego.
Cel 2. Wspieranie rodzin przejawiających problemy opiekuńczo-wychowawcze.					
	Zadania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
2.1.	Praca asystenta rodziny z rodzinami przeżywającymi problemy opiekuńczo-wychowawcze.	2016-2018	MCPS UM	• Liczba zatrudnionych asystentów. • Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. • Liczba rodzin monitorowanych przez asystentów po zakończeniu współpracy.	• Zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie prawidłowych wzorców wychowawczych. • Rozwinięcie kompetencji wychowawczych rodziców. • Poprawa funkcjonowania rodziny – wzmocnienie więzi.
2.2.	Monitorowanie sytuacji dziecka w rodzinach z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.	2016-2018	MCPS SR KPP ZI służba zdrowia placówki oświatowe	• Liczba monitorowanych rodzin z problemami. • Liczba dzieci w tych rodzinach.	• Interwencje na pojawiające się problemy w rodzinie. • Zwiększenie świadomości rodziców dotyczące profilaktyki zdrowotnej dzieci. • Promowanie właściwych postaw rodziny dotyczących realizacji obowiązku szkolnego.
2.4.	Organizowanie spotkań,	2016-2018	MCPS	• Liczba spotkań/warsztatów.	• Poszerzenie wiedzy rodziców

Program Wspierania Rodziny
dla Miasta Pabianic na lata 2016-2018

	warsztatów dla rodzin objętych wsparciem w celu poszerzenie kompetencji wychowawczych.		OPiIS UM PPP PCPR	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba uczestników spotkań/warsztatów. 	<p>w zakresie prawidłowych wzorców zachowań w rodzinie, w relacjach międzyludzkich.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podniesienie kompetencji opiekuńczych i wychowawczych rodziców.
2.5.	Kształtowanie właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi.	2016-2018	MCPS OPiIS ZI NGO	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba grup wsparcia. • Liczba rodzin/osób objętych wsparciem. • Liczba grup samopomocowych. • Liczba konsultacji indywidualnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzmacnianie pozytywnych postaw rodzicielskich. • Poszerzenie wiedzy dotyczącej norm i wartości społecznych.
2.6.	Pomoc rodzinie w opiece i wychowaniu poprzez uczestnictwo dzieci w zajęciach oferowanych przez placówki wsparcia dziennego.	2016-2018	MCPS OPiIS NGO	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba uczestników. • Liczba placówek. • Liczba rodzin korzystających ze wsparcia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie postaw rodziców w pełnieniu prawidłowych ról społecznych. • Utrwalanie w dzieciach zachowań społecznie pożądanych.
2.8.	Organizowanie spotkań przedstawicieli instytucji wspierających rodziny przeżywające problemy opiekuńczo - wychowawcze.	2016-2018	MCPS PPP SR POW PCPR KPP placówki oświatowe służba zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba spotkań. • Liczba zwołanych grup roboczych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa funkcjonowania systemu pomocy rodzinie. • Zwiększenie efektywności działań poszczególnych instytucji na rzecz wspieranych rodzin.
2.9.	Wspieranie rodzin	2016-2018	MCPS	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przeprowadzonych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie liczby dzieci

	w sytuacjach kryzysowych.		PCPR KPP SR PLU MKRPA NG PZP	interwencji. • Liczba osób objętych pomocą. • Liczba zwołanych grup roboczych. • Liczba założonych Niebieskich Kart.	pozostających w rodzinach biologicznych. • Zminimalizowanie skutków sytuacji kryzysowych.
Cel 3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka umieszczonego w systemie pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.					
	Zadania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
3.1.	Dążenie do odbudowania odpowiedniego środowiska wychowawczego dla dzieci w rodzinach biologicznych.	2016-2018	MCPS ZI OPiIS POW PCPR	• Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.	• Podniesienie umiejętności wychowawczych i kompetencji rodzin z zaburzeniami funkcjonowania. • Poprawa sytuacji rodzin biologicznych w celu powrotu dzieci do rodziny.
3.2.	Praca z rodziną skupiona na wzmacnianiu lub odbudowaniu zdolności do pełnienia prawidłowych ról.	2016-2018	MCPS POW	• Liczba podjętych inicjatyw i form pomocy dla rodziny. • Liczba rodzin biologicznych podejmujących współpracę.	• Podniesienie umiejętności wychowawczych rodziców. • Zwiększenie zdolności wychowawczych rodziców. • Poprawa relacji rodzinnych w pełnieniu ról rodzicielskich.

3.3.	Podejmowanie współpracy z podmiotami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.	2016-2018	MCPS PCPR POW szkoły KPP SR	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba podmiotów współpracujących na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej. • Liczba zwoływanych zespołów mających na celu okresową ocenę sytuacji dziecka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zintegrowane działania mające na celu umożliwienie powrotu dziecka do rodziny biologicznej.
3.4	Podejmowanie współpracy z rodziną biologiczną w zakresie opracowania planu pracy zbieżnego z planem pomocy dziecku umieszczonego w pieczy zastępczej.	2016-2018	MCPS PCPR POW	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba opracowanych planów pracy. • Liczba zespołów ds. oceny sytuacji dziecka. • Liczba rodzin biologicznych podejmujących współpracę. • Liczba dzieci powracających do rodzin biologicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Umożliwienie rodzinom biologicznym podejmowania działań mających na celu powrót dziecka do rodziny.
Cel 4. Współfinansowanie pieczy zastępczej.					
	Zadania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
4.1.	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka.	2016-2018	UM PCPR	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba umieszczonych dzieci. • Wysokość poniesionych kosztów. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczenie negatywnych skutków przebywania dziecka w rodzinie dysfunkcyjnej.

4.2.	Współfinansowanie pobytu dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.	2016-2018	UM PCPR	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba umieszczonych dzieci. • Wysokość poniesionych kosztów. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczenie negatywnych skutków przebywania dziecka w rodzinie dysfunkcyjnej.
Cel 5. Rozwój systemu opieki nad dzieckiem i rodziną.					
	Zadania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
5.1.	Informowanie o możliwości korzystania z pomocy dla rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi – informator.	2016-2018	UM MCPS OPiS placówki oświatowe KPP SR PCPR NGO	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przygotowanych materiałów informacyjnych. • Liczba podjętych działań. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie mapy instytucji pomocowych w formie informatora. • Zwiększenie wiedzy mieszkańców miasta na temat placówek prowadzących wsparcie.
5.2.	Zwiększenie dostępności do konsultacji i poradnictwa specjalistycznego dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.	2016- 2018	UM MCPS ZI OPiS placówki wsparcia dziennego placówki oświatowe NGO	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba rodzin/osób korzystających z poradnictwa. • Liczb udzielonych porad przez specjalistów. • Liczba podmiotów udzielających wsparcia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie rodzin przez specjalistów. • Skrócenie czasu oczekiwania na pomoc specjalistów • Skuteczniejsza pomoc w sytuacjach kryzysowych • Poprawa funkcjonowania osób korzystających ze wsparcia.

Program Wspierania Rodziny
dla Miasta Pabianic na lata 2016-2018

			PCPR MKRPA		
5.3.	Zwiększenie dostępu do opieki w żłobkach i przedszkolach.	2016-2018	UM MCPS placówki oświatowe placówki opieki nad dzieckiem do 3 r.ż.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba miejsc. • Liczba rodzin korzystających z usług placówek opieki nad dziećmi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uspołecznianie dziecka w grupie rówieśniczej. • Rozwój umiejętności życia dzieci w społeczeństwie. • Nauka dzieci prawidłowych nawyków.
5.4.	Motywowanie rodziców do korzystania z placówek wsparcia dziennego, świetlic, klubów.	2016-2018	UM MCPS OEU placówki wsparcia dziennego placówki oświatowe NGO	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba placówek. • Liczba osób korzystających. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pomoc rodzicom w opiece nad dziećmi.
5.5.	Promowanie funkcji rodziny wspierającej.	2016-2018	MCPS	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba i rodzaje informacji na temat rodziny wspierającej. • Liczba ustanowionych rodzin wspierających. • Liczba rodzin objętych wsparciem rodziny wspierającej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie wiedzy mieszkańców Pabianic na temat rodzin wspierających. • Wzmacnianie pozytywnych postaw rodzicielskich.
5.6.	Motywowanie rodzin do udziału w programach aktywizacji zawodowej.	2016-2018	UM PUP MCPS OPiIS	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba programów. • Liczba osób biorących udział w programach. • Liczba podpisanych kontraktów socjalnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzmocnienie rodziny. • Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodziny. • Aktywizacja społeczna rodzin. • Udział w pracach społecznie

				<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób biorących udział w pracach społecznie użytecznych, stażach, robotach publicznych. 	użytecznych, stażach, robotach publicznych.
5.7.	Obchody Międzynarodowego Dnia Rodziny (15 maja).	2016-2018	MCPS UM	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba rodzin biorących udział w obchodach (np. piknik rodzinny). 	<ul style="list-style-type: none"> • Integracja rodzin poprzez uczestnictwo w pikniku rodzinnym. • Zwiększenie zaangażowania pracodawców w obchody Międzynarodowego Dnia Rodziny. • Zwiększenie świadomości społecznej na temat problemów rodziny. • Dowartościowanie pracy asystentów i innych podmiotów działających na rzecz rodziny.
Cel 6. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.					
	Zadania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
6.1.	Wspieranie dzieci z rodzin dysfunkcyjnych w rozwijaniu ich uzdolnień.	2016-2018	UM placówki oświatowe	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przyznanych stypendiów. • Liczba zajęć dla dzieci uzdolnionych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie możliwości dalszego rozwoju.
6.2.	Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży w ramach programów i projektów.	2016-2018	MCPS UM OPiIS	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba programów/projektów. • Liczba dzieci uczestniczących w programach/ projektach. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zapobieganie wykluczeniu społecznemu poprzez udzielenie pomocy rodzinie.

Program Wspierania Rodziny
dla Miasta Pabianic na lata 2016-2018

				<ul style="list-style-type: none"> • Liczba dzieci, które otrzymały stypendia socjalne. • Liczba dzieci objętych akcją „tornister”. 	
6.3.	Organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych.	2016-2018	UM MCPS placówki oświatowe i kulturalne NGO	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba placówek organizujących zajęcia. • Liczba dzieci korzystających z zajęć. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utworzenie sieci pomocy dla dzieci z problemami w nauce. • Zapobieganie patologiom społecznym. • Efektywne spędzanie czasu wolnego
6.4.	Aktywizacja dzieci i młodzieży, w tym niepełnosprawnej do udziału w pozalekcyjnych zajęciach sportowo – rekreacyjnych.	2016-2018	MCPS UM WEKiS MOSiR NGO	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach sportowych . • Liczba organizacji pozarządowych organizujących zajęcia sportowo – rekreacyjne. • Liczba klubów sportowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Integracja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. • Wyrównywanie szans rozwojowych. • Zwiększenie dostępu do alternatywnych form spędzania wolnego czasu.
6.5.	Aktywizacja młodzieży poprzez udział w wolontariacie.	2016-2018	MCPS OPiIS placówki oświatowe NGO	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wolontariuszy. • Liczba rodzin/osób objętych wsparciem ze strony wolontariuszy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktywizacji młodzieży na rzecz zwiększenia świadomości młodzieży na temat drugiego człowieka.
Cel 7. Wspieranie kadr zajmujących się pomocą rodzinie.					
7.1.	Zwiększenie zatrudnienia asystentów rodziny.	2016-2018	MCPS	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zatrudnionych asystentów rodzin. • Liczba rodzin objętych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie liczby rodzin, które mogą skorzystać ze wsparcia asystenta rodziny.

				wsparciem asystenta rodziny.	
7.2.	Organizowanie konferencji, szkoleń i warsztatów dla osób zawodowo zajmujących się pomocą rodzinie.	2016-2018	UM MCPS	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba konferencji. • Liczba uczestników konferencji. • Liczba szkoleń w których brali udział asystenci rodziny. • Liczba asystentów rodziny biorących udział w szkoleniach i warsztatach 	<ul style="list-style-type: none"> • Podwyższanie kompetencji i nabywanie nowych umiejętności na rzecz pracy z rodzinami dysfunkcyjnymi. • Coroczny udział w zlocie asystentów rodziny – jako ważne Forum wymiany doświadczeń. • Podnoszenie kompetencji zawodowych asystentów rodziny.

Legenda:

UM	- Urząd Miejski w Pabianicach
WEKiS	- Wydział Edukacji, Kultury i Sportu
MCPS	- Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach
KIS	- Klub Integracji Społecznej
ZI	- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
OPiIS	- Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej
OEU	- Ośrodek Edukacji Uzupełniającej
MKRPA	- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pabianicach
PUP	- Powiatowy Urząd Pracy w Pabianicach
PCPR	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach
PPP	- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pabianicach
KPP	- Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach
SR	- Sąd Rejonowy w Pabianicach
MOSiR	- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji
POW	- Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze w Porszewicach z filią w Pabianicach
NGO	- organizacje pozarządowe

VII. Realizatorzy i partnerzy Programu

Realizatorami Programu są:

1. Urząd Miejski w Pabianicach:
  - a. Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych,
  - b. Wydział Edukacji, Kultury i Sportu.
2. Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach:
  - a. Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej,
- Ośrodek Edukacji Uzupełniającej,
- Klub Integracji Społecznej.
3. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
4. Placówki kulturalne i oświatowe.

Partnerami Program są:

1. Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach.
2. Sąd Rejonowy w Pabianicach.
3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach.
4. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pabianicach.
5. Służba zdrowia.
6. Placówki opiekuńczo-wychowawcze.
7. Organizacje pozarządowe.
8. Kościoły i związki wyznaniowe.

VIII. Koordynator

Koordynatorem Programu jest Dyrektor Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach.

IX. Okres realizacji Programu

Realizacja Programu została zaplanowana na lata 2016-2018.

X. Finansowanie

Program finansowany będzie ze środków:

- budżetu Miasta Pabianic,
- dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych,
- dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych,
- programów rządowych z zakresu wspierania rodziny,
- funduszy Unii Europejskiej,
- innych środków pozyskiwanych w ramach konkursów.

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie i zwiększane w miarę potrzeb w rocznych planach finansowych.

XI. Monitoring i ewaluacja Programu

Realizacja Programu będzie poddawana systematycznemu monitoringowi, jak również końcowej ewaluacji.

Monitoring umożliwi wgląd w podejmowane działania i określi stopień realizacji i optymalizacji dalszych działań.

Ocena realizacji zadań będzie monitorowana w oparciu o analizę przypisanych do poszczególnych działań indywidualnych wskaźników określających ich stopień realizacji. Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Programu.

Celem ewaluacji będzie uzyskanie informacji, czy osiągnięto zakładane rezultaty, czy i w jakim stopniu pozwoliły na realizację Programu.

Sprawozdania roczne z realizacji zadań Programu, sporządzane na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących, przedkładane będą w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Miejskiej w Pabianicach,

Wnioski z ewaluacji posłużą na przyszłość i będą stanowiły jeden z elementów aktualizacji Programu.

XII. Spis tabel

Spis tabel:

Tabela 1. Liczba mieszkańców Pabianic z podziałem na płeć.....	4
Tabela 2. Liczba mieszkańców Pabianic z podziałem na wiek.....	4
Tabela 3. Sytuacja mieszkaniowa w Pabianicach.....	5
Tabela 4. Liczba osób bezrobotnych w Pabianicach.....	6
Tabela 5. Liczba dzieci uczęszczających do żłobków w Pabianicach.....	7
Tabela 6. Liczba dzieci przyjętych do przedszkoli w Pabianicach (stan na dzień 1 września danego roku).....	7
Tabela 7. Liczba uczniów w szkołach podstawowych w Pabianicach (stan na dzień 1 września danego roku).....	8
Tabela 8. Liczba uczniów w gimnazjach w Pabianicach (stan na dzień 1 września danego roku).....	8
Tabela 9. Struktura rodzin objętych pomocą społeczną przez Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach.....	9
Tabela 10. Struktura rodzin z dziećmi objętych pomocą przez Miejskie Centrum Pomocy Społecznej.....	9
Tabela 11. Liczba rodzin korzystających z pomocy z uwzględnieniem przyczyny udzielenia pomocy.....	10
Tabela 12. Asystenci rodziny w Pabianicach (II półrocze 2014 i I półrocze 2015).....	11
Tabela 13. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.....	13